

Ehl-i Sünnet itikadı

Nurettin Bey: “İmam-ı Matürüdî ile İmam Eş’ârî’nin birleştiği noktalar nelerdir?”

İmam Matüridi ile İmam Eş’ârî’nin birleştiği noktalar Ehl-i Sünnet itikadını oluşturuyor. Ehl-i sünnet itikadının başlıca esasları şunlardır:

1- Allah kadim olan zatı ile vardır ve birdir. Her şeyi O yaratmıştır. İbadet edilmeye hakkı olan da, lâıyk olan da O’dur. Kâmil sıfatları vardır. Bu sıfatlar ezelîdir. Allah’ın isimleri tevkîfidir, yani vahiyle bildirilen isimleri söylemek uygun olup, bunlardan başkasını söylemek uygun değildir.

2- Kur’ân-ı Kerîm Allah kelâmıdır, O’nun sözüdür. Allah Kur’ân-ı Kerim’i harf ve kelime olarak gönderdi. Bu harf ve kelimelerin mânâsı, Kelâm-ı İlâhiyi oluşturmaktadır. Bu harflere, kelimelere Kur’ân denir. Kur’ân ezelîdir ve ebedîdir.

3- Mü’minler Allah’ı Cennette, yönden münezzeh olarak, nasıl olduğunu bilmeyerek ve ihatasız olarak göreceklerdir. Allah’ın nasıl görüleceği düşünülemez. Çünkü O’nu görmeyi akıl anlayamaz.

4- Allah dünyada görülemez. Bu dünya ve insanın bu dünyadaki yapılışı O’nu görmek nimetine kavuşmaya elverişli değildir. Hz. Musa, peygamber olduğu halde bu dünyada göremedi. Peygamberimiz (asm) Mi’rac Gecesinde Allah’ı gördü ise de, o görüş bu dünyada gerçekleşmedi, ebedî âlemde gerçekleşti.

5- Allah insanları yarattığı gibi, insanların işlerini de O yaratıyor. İyi ve kötü işlerin hepsi O’nun takdiri ve dilemesi ile. İnsan kendi iradesi ve kuvveti ile iş yapar. Bundan dolayı da insan kendi yaptıklarından kendisi sorumludur.

6- Peygamberler Allah tarafından seçilmiş, gönderilmiş insanlardır. Onların Allah’tan getirdikleri her haber doğrudur. Peygamberlerin getirdiği haberlerde yanlışlık yoktur.

7- Ölüm, kabir azabı, kabirde Münker ve Nekir adlı meleklerin soru sorması, kıyamet günü göklerin yarılabacağı, yıldızların yollarından çıkıp dağılacakları, yerkürenin, dağların parçalanması, ardından yeniden yaratılış, yani ruhların cesetlere girmesi ve herkesin mezardan çıkışları, mahşer yerinde toplanmaları, mahşer gününde suâl ve hesap, iyiliklerin ve günahların tartılması, Cehennem üzerinde Sırat Köprüsü vardır.

Bunların hepsi haktır.

8- Mü'minlere mükâfat ve nimet için hazırlanmış olan Cennet de, kâfirlere azap için hazırlanmış olan Cehennem de şu an mevcuttur. Her ikisini de Allah yoktan var etmiştir. Cennet ve Cehennem ebedîdir. Zerre kadar iman olan ve bu iman ile ahirete göçen kimseler Cehennemde ebedî kalmayacaklardır.

9- Amel imandan bir cüz değildir. İbadetler imana dâhil değildir. Farzların farz olduğuna inanıp, tembellikle yapmayan kimse kâfir olmaz. Mü'min ne kadar büyük günah işlerse işlesin iman gitmez. Ancak farzlara ve haramlara, olduğu gibi inanmak lâzımdır. Emir ve yasaklardan herhangi birine inanmamak veya değiştirmeye kalkışmak iman giderir.

10- Dinî deliller müçtehitler için dördttür. Bunlar Kitap, Sünnet, icma-i ümmet, kıyas-ı fukahadır.

11- Tenasüh inancı, yani ölen insanın ruhunun başka bir insana geçerek, tekrar dünyaya döndüğü inancı dinde yoktur.

12- Allah'ın izni ile şefaathaktır. Kıyamet günü Peygamberimiz (asm) Allah'ın izni ile günahkâr ümmetine şefaathacaktır. Nitekim Peygamberimiz (asm), "Şefaatiim ümmetimden günahı büyük olanlarıdır" buyurdu.

13- Peygamberin mucizesi, evliyanın kerâmeti ve salih mü'minlerin feraseti haktır. Evliyanın kerâmeti, vefatından sonra da devam eder.

14- Her bid'at dalâlettir, sapıklıktır. Bid'at, dinin özüne ters olarak sonradan yapılan, ihdas edilen şey demektir ve büyük felâkettir.